

ARON bvba
Archeologisch Projectbureau

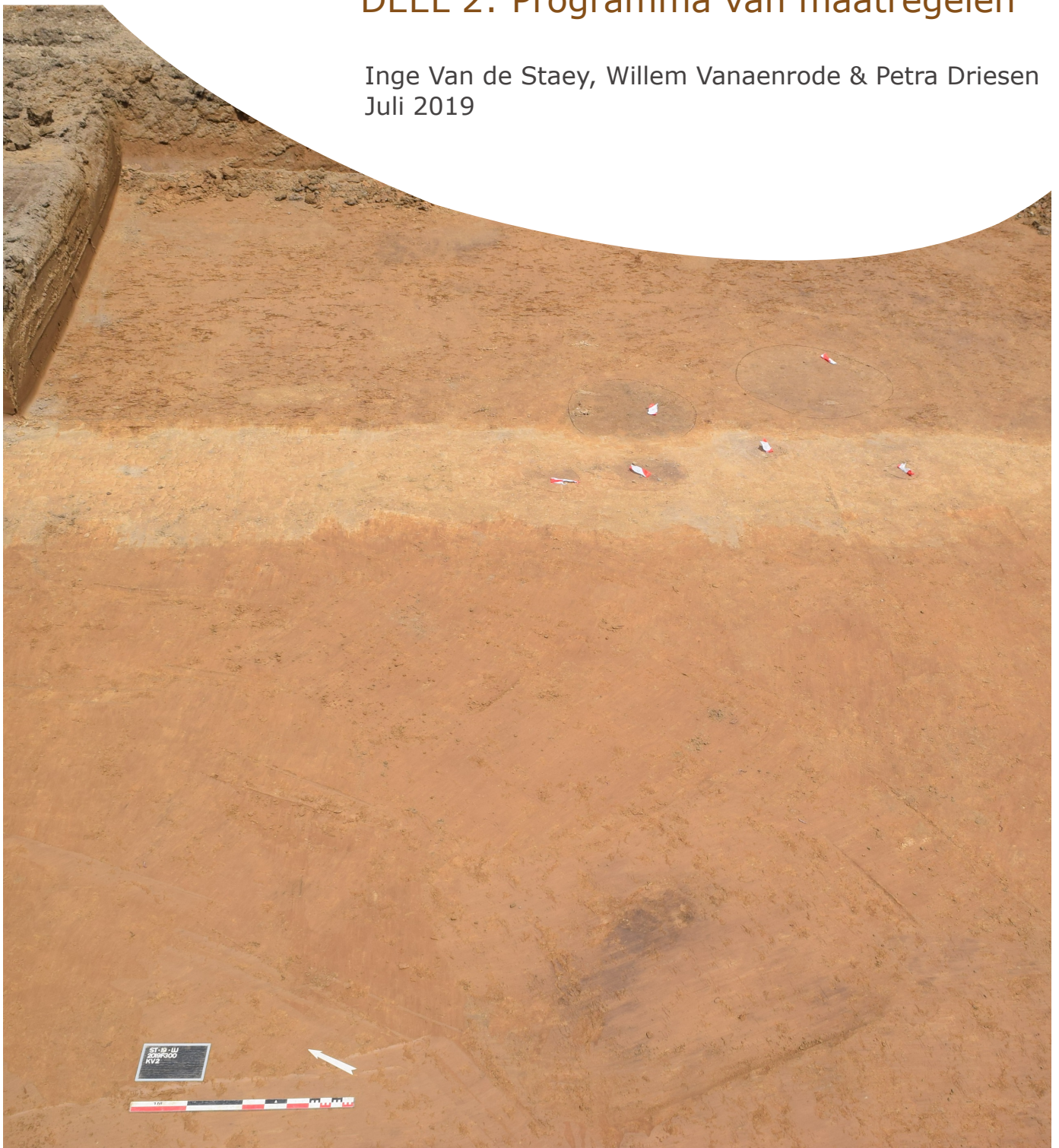
RAPPORT 770

Nota Sint-Truiden, Luikersteenweg 456

Nieuwbouw van een aardappelloods
met omgevingswerken

DEEL 2: Programma van maatregelen

Inge Van de Staey, Willem Vanaenrode & Petra Driesen
Juli 2019

DEEL 2. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1. Gemotiveerd advies

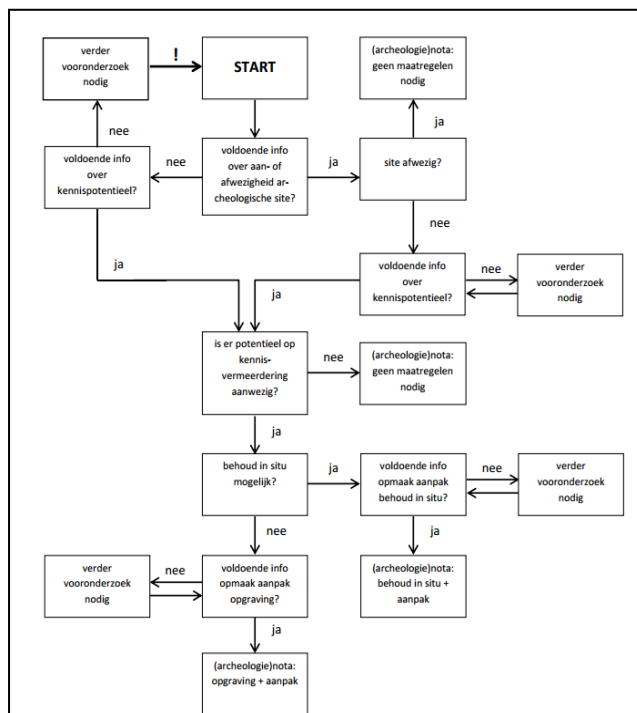
1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Initieel werd door *ARON bvba* een archeologienota voor een uitgesteld traject (ID 10225²⁵) opgesteld bestaande uit een bureauonderzoek. Op basis van het bureauonderzoek was het niet mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed, de waarde daarvan (kennispotentieel) en de omgang hiermee. Daarom was aanvullend vooronderzoek noodzakelijk.

Dit aanvullend vooronderzoek bestond uit een landschappelijk bodemonderzoek (2019F84) en een proefsleuvenonderzoek (2019F300). Beide onderzoeken werden uitgevoerd op een ca. op een ca. 13.627 m² groot gebied waar voor de bouw van een aardappelloods en omgevingswerken bodemingrepen zijn voorzien. Dit terrein is kadastraal gekend als Sint-Truiden, 12de afdeling, Sectie A, percelen 531B (deel), 531C (deel), 535B (deel) en 535C (deel).

Het landschappelijk bodemonderzoek werd uitgevoerd op 12 juni 2019. Er werden tijdens het landschappelijk bodemonderzoek - conform het programma van maatregelen uit de bekrachtigde archeologienota - 14 boringen gezet. Op basis van de resultaten van dit bodemonderzoek werd beslist om geen aanvullend vooronderzoek naar prehistorische artefactensites uit te voeren.

Het programma van maatregelen, zoals omschreven in de bekrachtigde archeologienota (ID 10225), voorzag verder in een proefsleuvenonderzoek waarbij het terrein onderzocht diende te worden door middel van continue proefsleuven van 2 m breed, die op 15 m van elkaar gelegen waren. Het bekrachtigde programma van maatregelen werd volledig gevolgd. Het terrein werd zo onderzocht door middel van zeven NW-ZO georiënteerde proefsleuven met een breedte van 2 m en een onderlinge afstand van 15 m. De sleuven hadden een totale oppervlakte van 1428 m². Daarnaast werden drie kijkvensters aangelegd. Op deze wijze werd in totaal 1718 m² of 12,6 % van de oppervlakte van het terrein onderzocht (ca. 1,3 ha).

Op basis van voorgaande onderzoeken kon een gemotiveerd advies gegeven worden aangaande het al dan niet uitvoeren van verder archeologisch onderzoek.

Afb. 50: Beslissingshefboom bij de afweging voor de noodzaak van verder vooronderzoek en/of een opgraving (Bron: OE, CGP 4.0, p. 32).

²⁵ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/10225>; Van de Staey ea. 2019.

1.2 Duiding en waardering van de archeologie in het projectgebied

De resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek (2019F84) De resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek wijken deels af met de gegevens van de bodemkaart. Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek werd nergens enige vorm van de oorspronkelijke bodemprofielontwikkeling aangesneden. De aangesneden bodem komt op het gehele terrein overeen met een droge leemgronden zonder profielontwikkeling (Abp). Het ontbreken van enige vorm van bodemprofielontwikkeling op het terrein, waarbij zowel een E- als Bt-horizont ontbreekt, kan door hellingserosie verklaard worden. De bodem van hogerop erodeerde en werd lager op de heuvelflank dan wel in de vallei werd afgezet. In de meest oostelijke boringen werd zo een pakket colluvium tot 1,7 à -2 m -mv aangetroffen. Op basis van de resultaten van dit bodemonderzoek werd beslist om geen aanvullend vooronderzoek naar prehistorische artefactensites uit te voeren.

De bodemopbouw zoals vastgesteld tijdens het landschappelijk bodemonderzoek werd grotendeels bevestigd door de aangelegde profielputten. Zo bleek over het gehele onderzoeksterrein, met uitzondering in de meest noordwestelijke profielput PP1, onder de aanwezige ploeglaag (Ap-horizont) of verstoring een pakket *colluvium* aanwezig. Dit pakket werd dikker helling afwaarts, met ter hoogte van de profielputten, PP3, PP6 en PP8, in het oosten van het terrein een dikte van 60 tot 90 cm. Dit pakket was bijgevolg dunner dan werd waargenomen in de landschappelijke boringen en dekte een bruinbeige textuur B-horizont (Bt-horizont) en een beige gele moederbodem (C-horizont) af. Ook centraal op het onderzoeksterrein, ter hoogte van PP5, bleek onder een ca. 25 cm dik pakket *colluvium* nog de restant (ca. 15 cm) van een textuur B-horizont aanwezig. De in oorsprong aanwezige E-horizont was nergens bewaard gebleven.

Op het onderzoeksterrein werden negen archeologische sporen aangetroffen. S5 en S9 betrof de onderzijde van een mogelijke silo, van sporen S1, S2 en S3, S4, S6 en S7 kan niet meer gezegd worden dat het vermoedelijk (paal)kuilen betreft. S8 kan als gracht geïnterpreteerd worden.

Naar alle waarschijnlijkheid maakten de sporen in de noordelijke en noordoostelijke hoek van het terrein (S1 t.e.m. S7 en S9) deel uit van een ijzertijd site. De ligging van het terrein, op de top en flank van een leemrug, maakt echter dat het terrein sterk aan erosie onderhevig was, waarbij de bodem van hogerop erodeerde en lager op de heuvelflank dan wel in de vallei werd afgezet. Het is daarom mogelijk dat meer sporen op het terrein ontbreken, gezien deze door erosie weggërodeerd zijn. Een andere hypothese bestaat er in om de aangetroffen sporen eerder als perifere sporen dan wel off-site fenomenen aan te duiden, waarbij een nederzetting zich in de omgeving (ten noorden, oosten of westen) van het onderzoeksterrein bevond en meer sporen op het terrein effectief ontbreken. De omvang van de occupatie kon op basis van de aangetroffen sporen niet vastgesteld worden.

Spoor S8, dat zich in het zuidwesten van het onderzoeksterrein situeert, kan op basis van zijn scherpe aflijning, vulling en bijmenging, waarbij plastic werd opgemerkt, als zeer recent beschouwd worden.

Met uitzondering van gracht S8, die duidelijk afgelijnd was, waren de sporen eerder vaag afgelijnd en matig leesbaar. In doorsnede bleken deze sporen, tussen 5 en 15 cm en aldus zeer ondiep bewaard. De bewaringstoestand van de sporen is dan ook eerder slecht te noemen.

Het lijkt erop dat het kennispotentieel van de vindplaats minimaal is.

1.3 Impact van de geplande bodemingrepen

Op basis van de omschrijving van de geplande bodemingrepen in Deel 1: Verslag van de resultaten, 1. Beschrijvend gedeelte, 1.2 Beschrijving van de geplande bodemingrepen kan de impact van deze bodemingrepen op het mogelijk aanwezige archeologisch erfgoed bepaald worden.

De initiatiefnemer plant op een circa 2,2 ha groot gebied, kadastraal gekend aan de Luikersteenweg 456 te Sint-Truiden (prov. Limburg) de nieuwbouw van een bedrijfsruimte met omgevingswerken.

De geplande bodemingrepen nemen in totaal een oppervlakte van 13.635,5 m² in, zijnde 13.627 m² voor de aanleg van de nieuwbouw met bijhorende omgevingswerken (in het noorden) en 8,5 m² voor de bouw van een hoogspanningscabine (langsheen het bestaande woonhuis in het zuiden). Voor laatstgenoemde werd in de bekrachtigde archeologienota (ID 10225²⁶) geen vervolgonderzoek aanbevolen.

In het noordelijke deel zal voor de nieuwbouw een oppervlakte van ca. 4050 m² onderkelderd worden waarvoor een uitgraafdiepte tot ca. 1,5 m is voorzien. Voor de rest van de nieuwbouw en de omgevingsaanleg wordt het terrein tot een gemiddelde diepte van 50 tot 80 cm afgegraven. Plaatselijk, ter hoogte van de betonzolen, zal tot 1,2 m diep worden gegraven. Ook voor de aanleg van nutsleidingen en -voorzieningen zijn plaatselijk diepere bodemingrepen niet uitgesloten.

In het noorden, westen en centraal op het terrein, waar het pakket colluvium beperkt is, zullen aanwezige sporen worden vergraven. Onderzoek wees voor deze zone echter geen waardevolle sporen aan. De aangetroffen sporencluster in SL2/KV2 werd aangeduid op een diepte van ca. 1m -mv. In deze zone zijn voor de aanleg van een betonverharding slechts bodemingrepen tot -50 cm gepland.

1.4 Bepaling van de maatregelen

Het lijkt erop dat het kennispotentieel van de vindplaats minimaal is. In combinatie met het feit dat de aangetroffen sporencluster in het noordoosten niet door de geplande bodemingrepen zal worden vergraven, wordt voor het terrein geen vervolgonderzoek aanbevolen.

De kosten van een opgraving wegen op basis van bovenstaande argumenten niet op tegen de geringe kennisvermeerdering die zulk onderzoek zal opleveren. Bijkomend archeologisch onderzoek wordt daardoor niet nodig geacht.

Er moeten daarom geen maatregelen getroffen worden en er wordt bijgevolg geen *Programma van Maatregelen* opgemaakt.

Dat er geen verder archeologisch onderzoek nodig is, neemt niet weg dat de aannemer/uitvoerder van de werken gehouden blijft aan de meldingsplicht van archeologische vondsten moesten deze toch worden aangetroffen. De context zit vevat in artikel 5.1.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. De vinder is verplicht om de vondst binnen de drie dagen te melden aan het agentschap Onroerend Erfgoed en beschermt de vondst en haar vindplaats tot tien dagen na het vinden.

²⁶ <https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/10225>; Van de Staey ea. 2019.

BIBLIOGRAFIE

CGP: Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

DE CLERCQ W., BASTIAENS W., DEFORCE K., DESENDER K., ERVYNCK A., GELORINI V., HANECA K., LANGOHR R. EN VAN PETEGEM A. (2001) Waarderend en preventief archeologisch onderzoek op de Axxes-locatie te Merelbeke (prov. Oost-Vlaanderen): een grafheuvel uit de Bronstijd en een nederzetting uit de Romeinse periode, *Archeologie in Vlaanderen VIII*, 123 – 164.

HANECA, K., DEBRUYNE S., VANHOUTTE S. EN ERVYNCK A. (2016) Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie. (Onderzoeksrapport 48, OE), Brussel.

DEEBEN J. & RENSINK E. (2005), Het Laat-Paleolithicum in Zuid-Nederland, In: Deeben et al. (eds.), De Steentijd van Nederland, *Archeologie* 11/12, 171-199.

GOSENS H. (2007) *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart, Kaartblad 33: Sint-Truiden*, Leuven.

TOL A.J., VERHAGEN J.W.H.P. & VERBRUGGEN M. (2012) *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek versie 2.0.*

VAN DE STAHEY I. EN DRIESEN P. (2019) *Archeologienota Sint-Truiden, Luikersteenweg 456. Nieuwbouw van een aardappelloods met omgevingswerken (Aron-Rapport 709)*, Tongeren.
<https://id.erfgoed.net/archeologie/archeologienotas/10225>

VAN RANST E. EN SYS C. (2000) *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent.

VERHAGEN, J.W.H.P., RENSINK E., BATS M. & CROMBÉ PH. (2011) Optimale strategieën voor het opsporen van Steentijdvindplaatsen met behulp van booronderzoek. Een statistisch perspectief (*Rapportage Archeologische Monumentenzorg 197*).

VERHOEVEN M., ELLENKAMP G.R. & KEIJERS D.M.G. (2010) Een archeologische verwachtings –en beleidsadvieskaart voor de gemeente Echt-Susteren. Deelrapport II: Landschap en archeologie, *RAAP-rapport 1951*, 87 en 101.

Websites:

dov.vlaanderen.be

klip.agiv.be

<http://cai.onroerenderfgoed.be>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1024695¶m=inhoud&ref=search>

<http://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1023317¶m=inhoud&ref=search>

<https://geo.onroerenderfgoed.be/>

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus>

https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/images/Code_van_Goede_Praktijk.pdf

https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/projects/downloads/Begrippenlijst_feb2013.pdf

https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/news/downloads/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf

www.cartesius.be

www.geopunt.be

www.ngi.be

www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/downloads/140915_LV_RWO_Brochure_regelgeving.pdf

